

Havets ørsmå varulver

Dyreplankton i polhavet blir påvirket av fullmånen.

AV KATHARINA MARIE VESTRE | PUBLISERT 17. FEB. 2016 | OPPDATERT 4. FEB. 2020

Dyreplankton ute på jakt etter mat.

Dette er et dyreplankton som heter *Themisto libellula*. Om dagen gjemmer den seg dypt i havdypet, men om nettene stiger den opp for å spise. Foto: Geir Johnsen, NTNU/Unis

Det er polarnatt på Svalbard, og dagene er like mørke som nettene. Sola har vært borte lenge, men hver måned lyser fullmånen over de islagte fjordene. Det merker livet som skjuler seg under havoverflaten.

Trekker dypere ned

I havet lever det millioner av bittesmå skapninger som kalles dyreplankton. Det finnes flere typer dyreplankton i ulike former og størrelser. Mange av dem ser ut som små krepser og er bare noen få centimeter lange.

Dyreplankton tilbringer dagene nede i havdypet, og kommer opp i samlet flokk om natta for å spise. Men når fullmånen nærmer seg, har forskere ved Universitetet i Tromsø funnet ut at det skjer noe helt spesielt. Da trekker dyreplankton inntil 50 meter dypere ned enn vanlig.

Gjemmer seg i mørket

Forskerne tror de gjør dette for å gjemme seg for nattaktive rovdyr. Dyreplankton er populær mat, og måneskinnet gjør dem synlige for sultne fisker. Lenger nede i det mørke havdypet er de trygge, og der blir de til tre-fire dager etter fullmånen.

Det samme mønsteret gjelder i hele Arktis, som er det vi kaller områdene omkring Nordpolen. Forskerne har sett på målinger fra både Alaska, Russland, Canada og Nordpolen. Selv under tykke lag med snø og is merker de små dyrene lysforskjellen ved fullmåne i mørketiden.

Krill på jakt etter mat i havet.

Krill er en type plankton. Foto: Geir Johnsen, NTNU/Unis

Små, men viktige

Selv om dyreplankton er bittesmå, spiller de en viktig rolle i naturen. Flere dyr er avhengige av å spise dem. I tillegg påvirker de hvordan havene tar opp CO₂, en gass som påvirker klimaet. Dyreplankton trekker ned etter de har spist og fortsetter fordøyelsen nede i havdypet. På denne måten trekker de CO₂ ned i dypet. Dette er viktig for forskerne å tenke på når de skal finne ut hvordan klimaet blir i fremtiden.

Kilder: Kim S. Last mfl: Moonlight Drives Ocean-Scale Mass Vertical Migration of Zooplankton during the Arctic Winter. Current Biology, januar 2016, doi: 10.1016/j.cub.2015.11.038.

[Forskning.no : Månesyke for plankton i arktis](#)

Meldinger ved utskriftstidspunkt 17. april 2025, kl. 18.32 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.